

Conturile financiare ale Republicii Moldova

trimestrul II 2024 (date experimentale)

I. Necesarul / capacitatea netă de finanțare

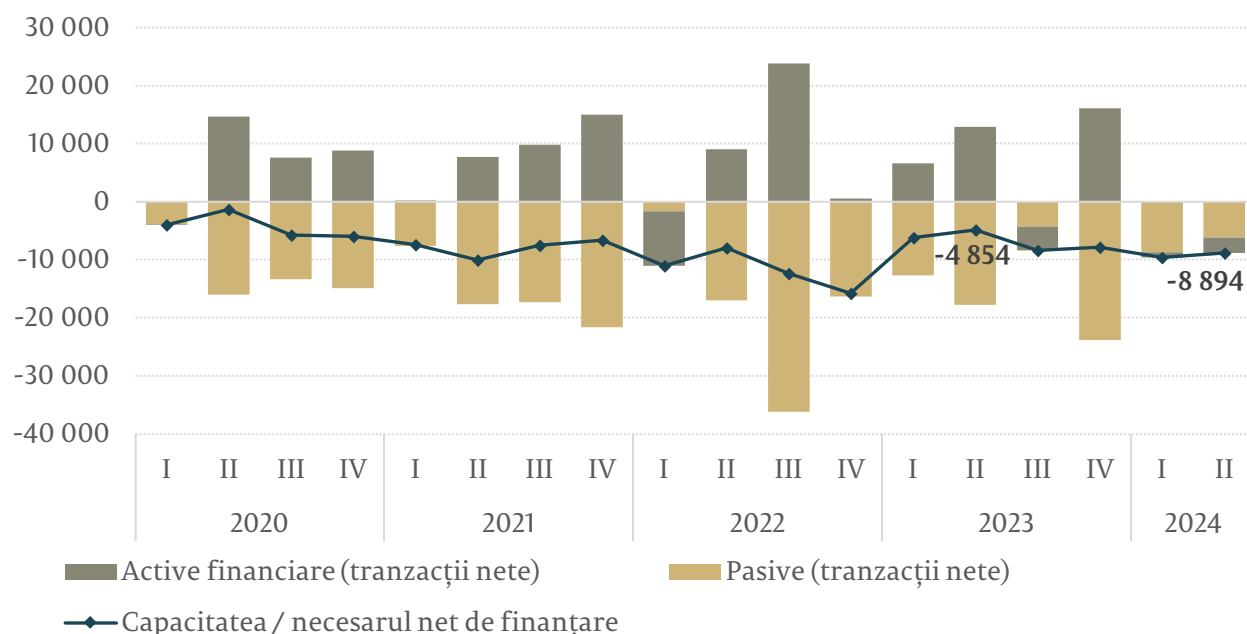
Necesarul net de finanțare a economiei naționale, în trimestrul II 2024, a constituit 8 894 milioane lei, fiind în creștere cu 4 040 milioane lei comparativ cu valoarea indicatorului dat înregistrată în trimestrul II 2023 (diagrama 1). Astfel, economia națională are nevoie în continuare de resurse externe pentru a-și finanța cheltuielile.

Capacitatea / necesarul net de finanțare reprezintă conceptul-cheie în cadrul conturilor financiare naționale ale unei țări. Conturile financiare înregistrează fluxul de fonduri care intră și ies din economie și facilitează procesul de evaluare a „sănătății financiare” și a poziției fiscale a guvernului și a țării în ansamblu.

1. Capacitatea netă de finanțare:
Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare pe care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) le economisește în perioada de referință și le poate pune la dispoziția altor țări, sectoare sau unități instituționale, prin intermediul instrumentelor financiare.
2. Necesarul net de finanțare:
Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare de care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) are nevoie în perioada de referință pentru a realiza toate tranzacțiile sale financiare.

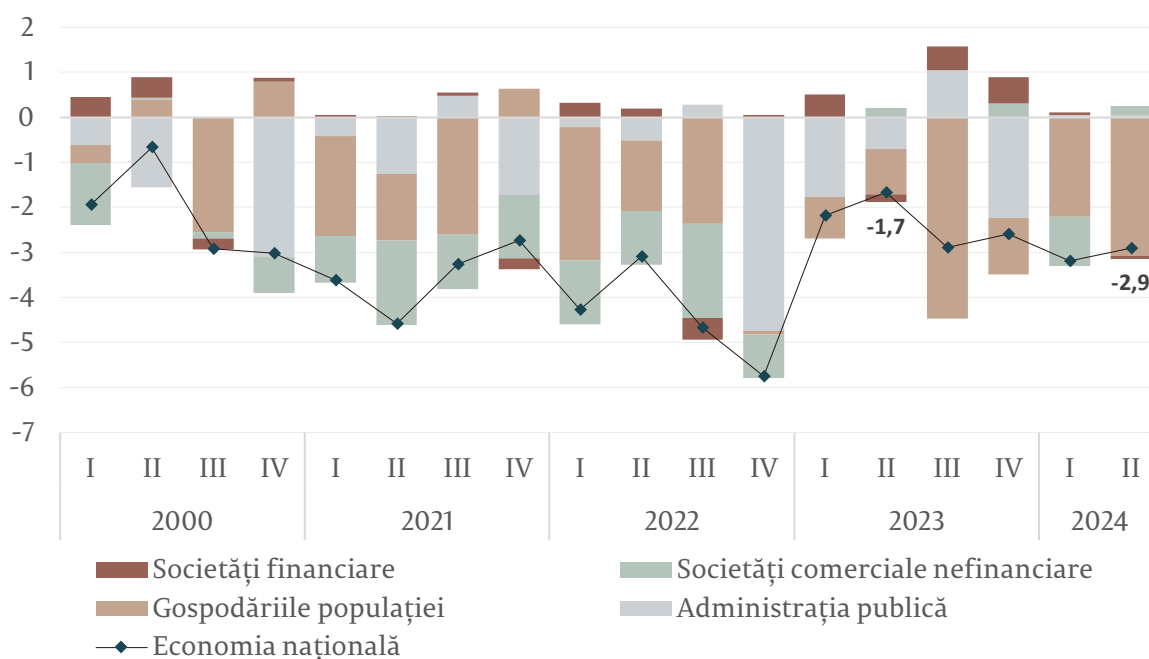
Capacitatea / necesarul net de finanțare se calculează ca diferență între valoarea netă a tranzacțiilor cu active financiare și valoarea netă a tranzacțiilor cu pasivele unei țări, ale unui sector sau ale unei unități instituționale. Dacă valoarea calculată este pozitivă se consideră a fi capacitate netă de finanțare, iar dacă valoarea acestui indicator este negativă, atunci se atestă necesar net de finanțare.

Diagrama 1. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a economiei naționale, milioane lei

În trimestrul II 2024, necesarul net de finanțare a economiei naționale raportat la produsul intern brut a constituit 2,9 la sută, fiind în creștere cu 1,2 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent, determinată, preponderent, de majorarea necesarului net de finanțare a sectorului gospodăriilor populației¹ (S.14+S.15), care a crescut de la 1,0% în trimestrul II 2023 până la 3,1% în perioada de raportare (diagrama 2).

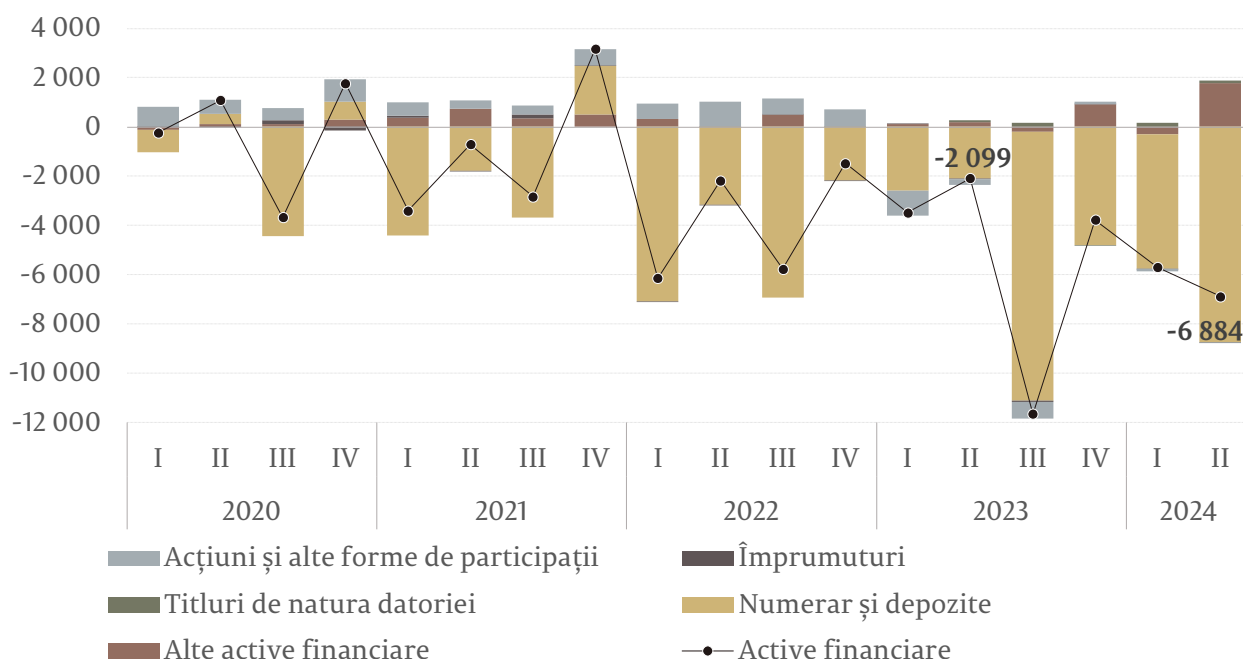
Diagrama 2. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a sectoarelor economiei naționale raportată la PIB, %

¹ Se includ și instituțiile necomerciale în serviciul gospodăriilor populației

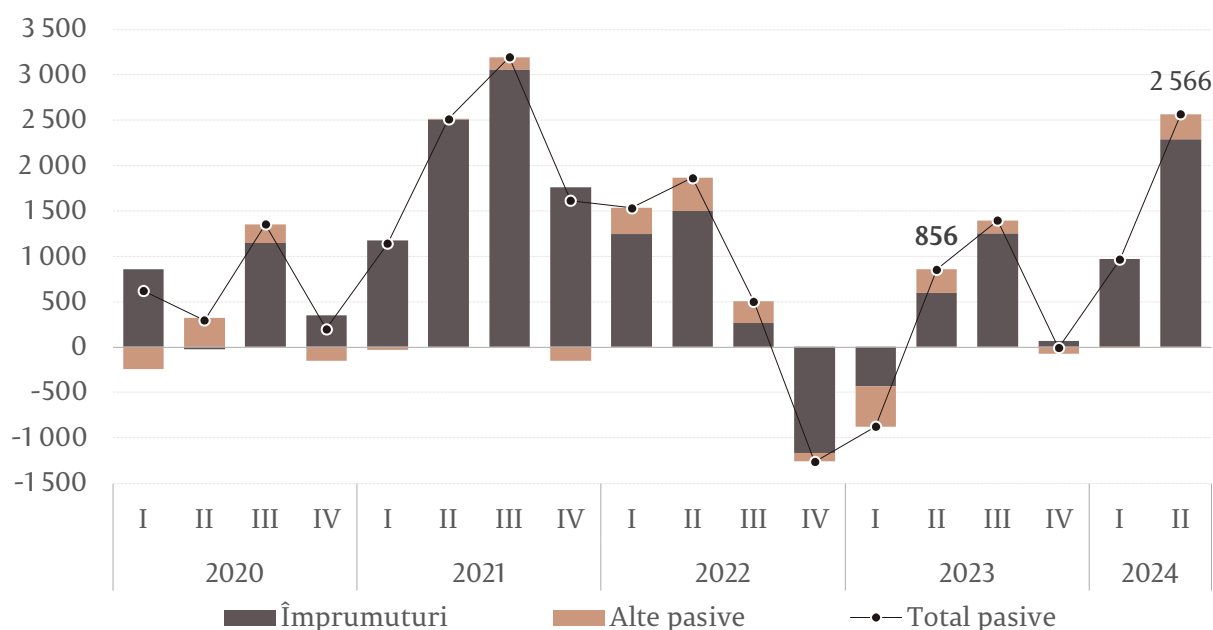
Evoluția tranzacțiilor nete ale sectorului gospodăriilor populației denotă că în perioada analizată sectorul respectiv a utilizat active financiare într-un volum mai mare decât a achiziționat, ceea ce a condus la diminuarea tranzacțiilor financiare nete până la nivelul de -6 884 milioane lei (diagrama 3).

Diagrama 3. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

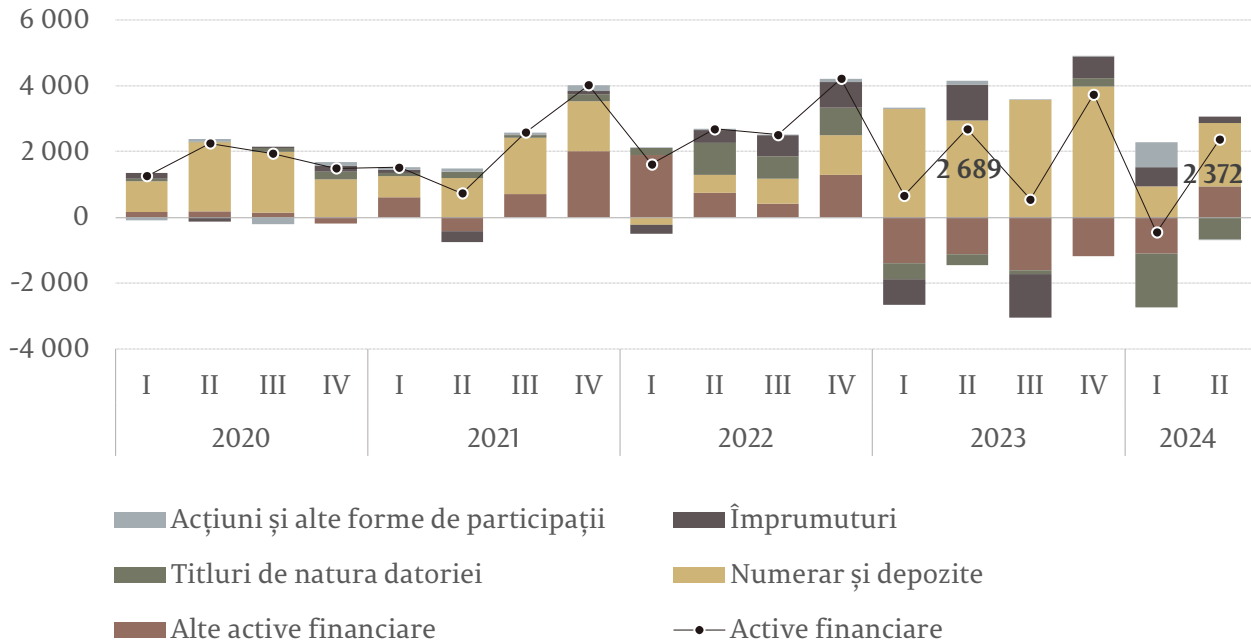
Această evoluție a fost determinată preponderent de volumul mai mare al tranzacțiilor de reducere cu active sub formă de numerar și depozite în raport cu restul lumii (S.2), care au constituit -11 411 milioane lei. Prin urmare, pentru a-și acoperi cheltuielile, sectorul gospodăriilor populației a avut nevoie de resursele financiare adiționale, care a fost asigurată prin contractarea unui volum mai mare de împrumuturi, tranzacțiile nete fiind de 2 288 milioane lei comparativ cu 593 milioane lei în trimestrul II 2023 (diagrama 3).

Diagrama 4. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

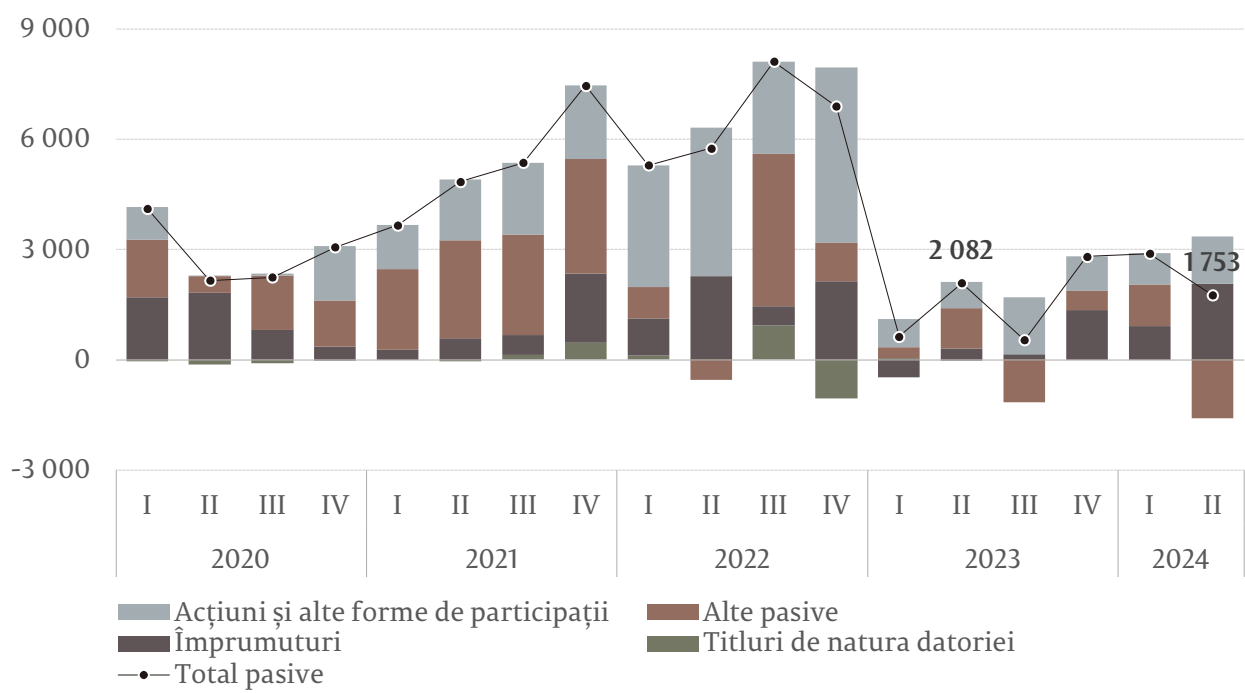
Activitatea unităților instituționale din sectorul societăților comerciale nefinanciare (S.11) a generat o capacitate netă de finanțare de 0,2 % din PIB, însă nu a avut un impact semnificativ asupra necesarului net de finanțare a economiei naționale. Achizițiile nete de active financiare au totalizat 2 372 milioane lei, fiind cu 620 milioane lei mai mari decât contractarea netă a obligațiunilor în perioada analizată (diagrama 5).

Diagrama 5. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

Din perspectiva structurii obligațiunilor, contractarea netă de împrumuturi (2 065 milioane lei) și emiterea netă a acțiunilor și a altor forme de participații (1 289 milioane lei) au cauzat majorarea pasivelor sectorului, în timp ce tranzacțiile nete de rambursare a altor pasive (de -1 600 milioane lei) au contribuit la diminuarea obligațiunilor sectorului (diagrama 6).

Diagrama 6. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

II. Matricele „de la cine către cine”

Conturile financiare și bilanțurile sectoriale (CFBS), în prezentarea lor standard, furnizează informație privind activele și pasivele financiare ale sectoarelor economiei naționale, dezagregate pe instrumente financiare. Această prezentare a CFBS servește mai multor scopuri, cum prezentarea economice a sectoarelor economiei naționale și a instrumentelor utilizate, analiza fluxurilor de credite și depozite, precum și evaluarea valorii financiare nete a economiei naționale. Cu toate acestea, o astfel de prezentare nu este concepută pentru a dezvălui și a analiza detaliat relațiile dintre sectoarele instituționale, din perspectiva cine furnizează și cine utilizează fondurile (de exemplu valoarea creditelor acordate de către sectorul financiar, divizate pe debitori).

Matricele CFBS „de la cine către cine” sunt prezentări statistice, în care pozițiile bilanțiere sau tranzacțiile financiare nete ale sectoarelor sunt prezentate în funcție de sectorul contrapartidei (de exemplu, creditorii și debitorii sunt prezentați pentru fiecare activ și pasiv).

Matricea „de la cine către cine” conține pe orizontală tranzacțiile nete aferente activelor sectoarelor economiei și pe verticală tranzacțiile nete aferente pasivelor sectoarelor economiei. Astfel relațiile între sectoare sunt reflectate la intersecțiile coloanelor și rândurilor respective.

Dezvoltarea matricelor „de la cine către cine” contribuie la o mai bună înțelegere a modului de funcționare a economiei: cine pe cine finanțează și cine față de cine este expus, în ce sumă și prin ce instrument financiar. Prin urmare, identificarea relațiilor intersectoriale contribuie la analiza modului în care șocurile financiare s-ar putea propaga în întreaga economie sau pentru a evalua expunerile trans-sectoriale prin intermediul unui anumit instrument financiar.

Împrumuturi

Analiza datelor „de la cine către cine” aferente împrumuturilor contractate pentru trimestrul II 2024 demonstrează că cea mai strânsă conexiune a avut loc între sectoarele societăți financiare (S.12) și gospodăriile populației (S.14+S.15). În perioada analizată, sectorul financiar (preponderent băncile licențiate) a acordat împrumuturi în valoarea netă de 4 853 milioane lei, dintre care 2 275 milioane lei au fost contractate de către gospodăriile populației. Valoarea tranzacțiilor nete de rambursare a împrumuturilor contractate de către economia națională de la restul lumii a totalizat 1 453 milioane lei, dintre care 957 milioane lei constituie rambursările nete efectuate de administrația publică.

Tabel 1. Matricea „De la cine către cine” aferentă împrumuturilor

pasive active	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2	total
S.1		2 120	144	-45	2 275	98	4 592
S.11	24		24			167	191
S.12	4 922	2 489	202	-45	2 275	-69	4 853
S.13	-449	-369	-80				-449
S.14+S.15	-3		-3				-3
S.2	-1 453	-55	-454	-957	14		-1 453
Total	3 040	2 065	-311	-1 002	2 288	98	

Notă: S.1 - Economia națională, S.11 - Societăți comerciale nefinanciare; S.12 – Societăți financiare; S.13 - Administrația publică; S.14+S.15 - Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației; S.2 - Restul lumii

Numerar și depozite

Pe parcursul trimestrului II 2024, sectorul financiar a efectuat tranzacții nete cu numerar și de atragere a depozitelor în valoare de 4 442 milioane lei în cadrul economiei naționale, în timp ce restul lumii a înregistrat 8 747 milioane lei în tranzacții nete aferente rambursării depozitelor și/sau diminuării numerarului în valută deținut de către sectoarele economiei naționale. Contrapartea principală în ambele cazuri este sectorul gospodăriilor populației.

Tabel 2. Matricea „De la cine către cine” aferentă numerarului și depozitelor

pasive active	S.1	S.12	S.2	total
S.1		4 442	- 11 852	- 7 410
S.11	1 929	1 929	-1	1 928
S.12	187	187	-441	-253
S.13	-338	-338		-338
S.14+S.15	2 664	2 664	-11 411	-8 747
S.2	12	12		12
Total	4 454	4 454	-11 852	